

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 537/2012-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. októbra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. A. S., B., zastúpeného spoločnosťou F., s. r. o., B., konajúcou prostredníctvom konateľ a advokáta doc. JUDr. B. F., PhD., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Cdo 202/2010 a jeho uznesením zo 16. decembra 2010 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 49/2011 a jeho rozsudkom zo 17. júla 2012 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosť Mgr. A. S. **p r i j í m a** na ďalšie konanie.
2. Návrhu na odklad vykonateľnosti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 8 Co 49/2011-224 zo 17. júla 2012 **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. septembra 2012 doručená sťažnosť Mgr. A. S., B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného spoločnosťou F., s. r. o., B., konajúcej prostredníctvom konateľ'a a advokáta doc. JUDr. B. F., PhD., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Cdo 202/2010 a jeho uznesením zo 16. decembra 2010 (ďalej len „uznesenie zo 16. decembra 2010“) a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 49/2011 a jeho rozsudkom zo 17. júla 2012 (ďalej len „rozsudok zo 17. júla 2012“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Okresný súd Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom č. k. 4 C 114/05-126 z 22. mája 2007 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) v konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“) po rozvode ich manželstva, ktorého účastníkmi sú sťažovateľ ako navrhovateľ a jeho bývalá manželka ako odporkyňa, *„vyporiadal masu tvoriacu BSM účastníkov tak, že z vecí účastníkov v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov prikázal do výlučného vlastníctva navrhovateľa hnutel'né veci uvedené vo výroku rozsudku spolu v hodnote 27.000,- Sk a nehnuteľnosť – byt... a do výlučného vlastníctva odporkyne prikázal hnutel'né veci uvedené vo výroku rozsudku spolu v hodnote 16.500,- Sk s tým, že navrhovateľ je povinný titulom finančného vyrovnania BSM zaplatiť odporkyni 759.000,- Sk do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia...“*.

Sťažovateľ podal proti rozsudku okresného súdu odvolanie, v ktorom žiadal *„rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť tak, aby súd vyporiadal hnutel'né veci a byt prikázaním do vlastníctva účastníkov tak, ako bolo rozhodnuté súdom prvého stupňa, avšak bez poskytnutia výplaty odporkyni z predmetného bytu tvoriaceho predmet ich BSM. Namietal, že výrok rozsudku súdu prvého stupňa, ukladajúci mu povinnosť zaplatiť*

odporkyni sumu 759.000,- Sk titulom finančného vyrovnanía BSM, je výsledkom nesprávneho právneho posúdenia veci...“.

Krajský súd ako odvolací súd rozsudkom č. k. Co 387/2007-177 z 9. marca 2010 (ďalej len „rozsudok z 9. marca 2010“) zmenil rozsudok okresného súdu „v časti finančného vypořádania BSM tak, že navrhovateľovi uložil zaplatiť povinnosť odporkyni sumu 174,27 EUR (5.250,- Sk) do troch dní a v časti, ktorou bola účastníkom uložená povinnosť zaplatiť na účet súdu trovy konania zmenil tak, že navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť na účet súdu prvého stupňa súdny poplatok v sume 1.620,20 EUR a odporkyni sumu 21,66 EUR a vo zvyšnej časti napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. O náhrade trov konania rozhodol tak, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.“.

V odôvodnení rozsudku z 9. marca 2010 krajský súd „poukázal na to, že pri vypořádání masy BSM sa vychádza zo zásady rovnosti podielov, avšak zákon pripúšťa výnimky z tejto zásady, ktoré umožňujú podiely určiť aj iným pomerom (napr. s prihliadnutím na to, ako sa každý z manželov zaslúžil o nadobudnutie a udržanie spoločných vecí a pod.), a to vtedy, ak na základe vykonaného dokazovania predovšetkým navrhnutým účastníkmi, je skutkový. stav zistený tak, že je jednoznačne možné z neho vyvodit' odôvodnenosť tejto nerovnosti. Dospel k záveru, že v danom prípade sa o nadobudnutie predmetného bytu zaslúžil výlučne navrhovateľ a táto skutočnosť odôvodňuje určenie nerovnakých podielov účastníkov na tejto spoločnej veci v zmysle § 150 O. s. p., resp., že z tejto nehnuteľnej veci patriacej do masy BSM nie je navrhovateľ povinný vyplatiť finančnú náhradu odporkyni, keďže odporkyňa sa žiadnym spôsobom nepričinila o nadobudnutie predmetného bytu. Poukázal na to, že byt... účastníci nadobudli počas trvania manželstva kúpou, ku ktorej došlo po predchádzajúcej výmene s 3-izbovým bytom, ktorý nadobudol navrhovateľ pred uzavretím manželstva prevodom členských práv od Ing. O. L. na základe zmluvy z 9. 5. 1996 za sumu 700.000,- Sk, ktorá suma predstavovala pôžičku poskytnutú navrhovateľovi jeho otcom, keď prevod členských práv k bytu sa v bežnej praxi uskutočňoval len výplatom členského podielu, a teda navrhovateľ vložil do spoločného majetku svoj členský podiel, ktorý mal v stavebnom bytovom družstve B., ako aj svoje finančné prostriedky v sume 33.580,- Sk, ktoré boli použité na kúpu bytu... v

B. Uviedol, že vzhľadom na tieto skutočnosti by priznanie náhrady odporkyni za predmetný byt bolo v rozpore so zásadami vypořádania BSM uvedenými v ustanovení § 150 Obč. zák. a taktiež v rozpore s dobrými mravmi, keď je nesporné, že odporkyňa sa o nadobudnutie tohto bytu žiadnym spôsobom nepričinila. Vzhľadom na to uložil navrhovateľovi povinnosť zaplatiť odporkyni sumu predstavujúcu rozdiel hodnoty prikázaných hnutelných vecí navrhovateľovi oproti hodnote prikázaných hnutelných vecí odporkyni...“.

Na dovolanie odporkyne najvyšší súd v dovolacom konaní uznesením zo 16. decembra 2010 zrušil zmeňujúci rozsudok krajského súdu z 9. marca 2010 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Najvyšší súd v uznesení zo 16. decembra 2010 dospel k záveru, že „rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci v otázke tzv. prínosu navrhovateľa do bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov v spojení s otázkou nerovných podielov pri ich vypořádání. Uviedol, že podľa jeho názoru je pre úvahu o (ne) rovnosti podielov významné, ako sa každý z účastníkov v priebehu manželstva staral o rodinu (spoločnú domácnosť, či uspokojovanie spoločných potrieb) a ako sa zaslúžil o nadobudnutie a udržanie spoločných vecí. V tomto ohľade však nemožno považovať za relevantné, čím a v akej výške každý z manželov prispel na zabezpečenie spoločného majetku zo svojho oddeleného majetku, bez ohľadu na to, či ho mal manžel v dobe pred vznikom bezpodielového spoluvlastníctva alebo ho získal napr. dedením alebo darovaním za trvania manželstva. Ustanovenie § 150 Obč. zák. takú situáciu totiž rieši stanovením práva manžela požadovať, aby mu bolo uhradené, čo zo svojho vynaložil na spoločný majetok. Stanovenie nerovnosti (disparity) vo veľkosti podielov manželov po zániku ich bezpodielového spoluvlastníctva je iným hľadiskom (zásadou) dôležitým pre vypořádanie spoločného majetku než je stanovenie výšky tzv. prínosu jedného z manželov do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, t. j. stanovenie čiastky, ktorá by mu mala byť nahradená zo spoločného majetku manželov a ktorej výška sa potom premietne v čiastke stanovenej na záverečné vyrovnanie medzi manželmi. Tieto hľadiská (zásady vypořádania) nemožno zamieňať ani zmiešavať.

K otázke tzv. prínosu jedného z manželov do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom rozhodnutí uviedol, že nepochybne

prínosom jedného z manželov do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, t. j. tým, čo tento manžel vynaložil na spoločný majetok a čo má právo požadovať, aby mu zo spoločného majetku bolo uhradené, možno považovať nielen peniaze, ktorými prispel na zabezpečenie alebo zhodnotenie spoločnej veci, ale i hodnotu jeho majetku, ktorá bola použitá k rovnakému účelu. Výlučný členský podiel niektorého z manželov, ktorý použil na získanie iného družstevného bytu pre oboch manželov, predstavuje tiež majetok, ktorý bol vložený z oddeleného majetku na spoločný majetok manželov – na ich spoločný členský podiel v stavebnom bytovom družstve, v prípade, ak by patril do ich bezpodielového spoluvlastníctva k zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov. V prejednávanvej veci však predmetom bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov konania nie je spoločný členský podiel v bytovom družstve, ale spoločná nehnuteľnosť – byt.“.

Krajský súd po vrátení veci najvyšším súdom opätovne rozhodol a s poukazom na záväznosť právneho názoru najvyššieho súdu v jeho uznesení zo 16. decembra 2010 pre opätovné rozhodovanie krajského súdu o odvolaní sťažovateľa svojím rozsudkom zo 17. júla 2012 potvrdil rozsudok okresného súdu.

Sťažovateľ vidí porušenie ním označených základných a iných práv postupom a uznesením najvyššieho súdu zo 16. decembra 2010 a postupom a rozsudkom krajského súdu zo 17. júla 2012 v dôsledku aplikácie ústavne nekonformného a arbitrárneho právneho názoru „v otázke tzv. prínosu navrhovateľa do bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov v spojení s otázkou nerovných podielov pri ich vypořádání“, ktorý bol vyslovený najvyšším súdom a ktorým bol krajský súd viazaný.

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Cdo 202/2010 a jeho uznesením zo 16. decembra 2010 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 49/2011 a jeho rozsudkom zo 17. júla 2012, zrušil uznesenie najvyššieho súdu zo 16. decembra 2010 a rozsudok krajského súdu zo 17. júla 2012 a vec vrátil na ďalšie konanie najvyššiemu súdu, priznal sťažovateľovi finančné zadosťučinenie v sume 5 000 € a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

Sťažovateľ zároveň navrhol, aby ústavný súd rozhodol o odklade vykonateľnosti rozsudku krajského súdu zo 17. júla 2012.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľa prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V súlade s uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a zistil, že to tak nie je.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené v bode 1 výrokovej časti tohto rozhodnutia.

K návrhu sťažovateľa na odklad vykonateľnosti namietaného rozsudku krajského súdu zo 17. júla 2012 ústavný súd uvádza, že podľa § 52 ods. 1 zákona o ústavnom súde podanie sťažnosti nemá odkladný účinok. Podľa § 52 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na návrh sťažovateľa rozhodnúť o dočasnom opatrení a odložiť vykonateľnosť napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ak to nie je v rozpore s dôležitým verejným záujmom a ak by výkon napadnutého rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu neznamenal pre sťažovateľa väčšiu ujmu, než aká môže vzniknúť iným osobám pri odložení vykonateľnosti; najmä uloží orgánu, ktorý podľa sťažovateľa porušil jeho základné práva alebo slobody, aby sa dočasne zdržal vykonávania právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, a tretím osobám uloží, aby sa dočasne zdržali oprávnenia im priznaného právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom.

Podľa názoru ústavného súdu nie sú dané dôvody na vyhovenie tomuto návrhu.

Ústavný súd preto o návrhu sťažovateľa na odklad vykonateľnosti napadnutého rozsudku krajského súdu zo 17. júla 2012 rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 2 výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. októbra 2012